

NATXITUAKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48028
Titulua	Natxituako Udal Agiritegia
Data(k)	1814 - 1885
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> - Metro linealak: 0,88 m/l - Kaxak: 4 - Liburu solteak: 2 - Espediente-kopurua: 99 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Natxituako Udala
Instituzio historia	<p>Natxituako elizatea Busturiako merindadearena zen eta Bizkaiko Jaurerriko Batzar Nagusietako hamaseigarren eserlekua hartu zuen.</p> <p>Natxituak izaera juridikoa galdu zuen 1884an Bedaronako elizatearekin bat egin zuenean, Eako udalerrri berrian, hiriburua bere portua zelarik. Ea XVI. mendearen erdialdean eratu zuten bi elizateetako arrantzaleek, Ereñorekin batera, eta, beraz, haiena zen. Arrantza-industriari esker, portu indartsua bihurtu zen, eta horrek eragin zuen elizate landatarren aurrean gailentzea.</p> <p>Natxituan k.o. I. mendeko estela antropoformo bat aurkitu zen. Horrek erakusten du herri indigenaren eta erromatar mundu kulturalaren artean harremana egon zela.</p> <p>Hasieran, aldameneko Ibarrangelu elizateko kide izan zen. XV. mendean banandu zen, elizate bihurtu zen eta Jaurerriko Batzar Nagusietan eseri zen. Parrokia-eliza Kontsolazioaren Andre Mariaren izenpean dago; XVI. mendean eraiki zuten, eta Eako hiribilduko San Joan Bataiatzailea izan zuen haren eskumeneko eliza.</p>



Instituzio historia	<p>Lur Lauko gainerako tokiek eta hiribilduek bezala, Behe Erdi Aroan zehar Bizkaiko lurralde osoan zehar gertatu ziren bandokideen arteko borrokak jasan zituen, bai eta ondorengo gatazka armatuak ere. Lurraldea mendeetan zehar egon zen murgilduta gatazka armatu horietan, bereziki XIX. Mendeko gerra karlisten eraginez.</p> <p>Elizate gisa izan zuen hazkundean eragin erabakigarria izan zuen Gernika eta Lekeitioko hiribilduen arteko komunikazio-bidea kostaldetik ireki izanak.</p> <p>Nekazaritzan, abeltzaintzan eta basoan oinarritutako ekonomia izan du. Burdinolak eta errotak zituen. Itsasoaren hurbiltasuna eta horrek ekonomian duen eragina Ea herriaren bidez nabaritu zen.</p> <p>Udalerri hori ez zen inoiz industrializatu, eta ekonomiaren krisialdia zela-eta, Bedaronarekin bat egin zuen Eako udalerrian, eta erakunde juridiko berriaren landa-auzoetako bat bihurtu zen.</p>
Artxibo historia	<p>Elizate horren dokumentazioa Eako udal-agiritegira eraman zen, Natxitua 1884tik aurrera udalerrri bihurtu eta elizate gisa desagertu ondoren.</p> <p>Natxituako udal agiritegian egon behar zuen dokumentazioaren zati bat une zehaztugabe batean galdu zen, ezagutzen ez diren arrazoiengatik, Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoan dagoen elizate honen dokumentazioa 1814tik aurrerakoa baita.</p> <p>Eako Udaletik BFAHra lekualdatu zen 1992an, bi erakundeek dokumentazioa gordailutzeko lankidetzaren hitzarmena sinatu ondoren.</p> <p>Ez dakigu dokumentazioaren alde aurreko inbentariarik dagoen..</p>
Sarrera modua	<p>BFAHn utzitako dokumentazioa 1993ko martxoaren 18an sartu zen, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Eako Udalak 1992ko abenduaren 10ean sinatu zuten lankidetzaren hitzarmena betetzeko.</p>

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Natxituako elizateak eta Udalak 1814 eta 1885 bitartean sortutako dokumentazio historikoa.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.



Sarrera berriak.	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	<p>Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta.</p> <p>Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea.</p> <p>Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 9 dokumentu 1820 eta 1883 bitartekoak. – Idazkaritza: 56 dokumentu 1847 eta 1885 bitartekoak. – Ogasuna: 33 dokumentu 1814 eta 1883 bitartekoak

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	<p>Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daiteke:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
---	-----------------------------------



Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Natxituako Udalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere administrazio sailean eta sail judizialean. Udalerrria XIX. mendearen amaieran desagertu zenez, ez dago data horren ondorengo dokumentaziorik.
Argitalpenei buruzko oharra	López Musatadi, María Jesús (1998). Ispaster eta Ea: Azterlan historiko - artistikoa. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Deskribapen Artxibistikorako Nazioarteko Arau Orokorra. Deskribapen Arauen Batzordeak 1999ko irailaren 19an Stockholmen (Suedia) egindako Artxiboen Nazioarteko Kontseiluan onartua. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20